

Vă prezentăm ANTRENORII ȘI FOTBALIȘTII EMERIȚI

Totul a pornit de la un anunț, publicat într-un ziar, prin 1941: „Clubul Olimpia organizează un trial pentru copii”.

Sandu Ene a citit și — la cei 13 ani ai lui din acea vreme — a pornit în cea mai lungă călătorie a sa de până atunci: din cartierul Tel, tocmai în celălalt capăt al Bucureștiului, la stadionul de pe Strada Veseliei!

Acolo l-a găsit pe Petre Steinbach. Și sub privirile acestuia, în mina lui, talentul a început să se modeleze.

La început, extrem stînga

„Dădeam tare cu stînga — poveste Ene. Alți copii fugeau de partea stînga a terenului, mie mi-era egal unde joc. Știam cu amîndouă picioarele. Am jucat, deci, extrem stînga, la „pitici” Olimpia, apoi la juniori și în echipa întâi, în campionatul orășnesc. Pînă în 1947, cînd am trecut la Metalchimic, în categoria B, unde m-a antrenat Augustin Botescu”.

— Cum ai ajuns centru atacant?

— „Prin plecarea lui Drăgan la C.C.A., rămăsesem fără centru atacant. Am trecut eu pe acest post și am alcătuit tripleta Nicușor — Ene — Florea. După barajul din 1948, de pe Giulești, am intrat în categoria A, unde am jucat un an, iar din 1951 am trecut la Dinamo București, clubul în care m-am consacrat și la care am jucat pînă în 1960”.

Un gând pentru regretatul Barațki

Ene I își amintește cu emoție, acum, după 15 ani, meciul său de debut la Dinamo. Pe stadionul Republicii, în 1951, contra formației Dinamo Brașov. A marcat două goluri. Antrenorul Iuliu Barațki l-a spus atunci doar astfel: „Bine, băiete!” Și apoi, în ore lungi de antrenament, s-a ocupat de el cu grijă de părinte, a căutat să-l învețe cit mai mult din experiența lui...

De „Gyussi-baci”, Ene I își amintește cu dragoste și recunoștință...

Debutantul la Dinamo București (presa vremii scria „în fine, București și-a găsit jucătorul care concretizează”) crește de la meci la meci și în 1953 i se deschide poarta atât de rivnă a echipei naționale. La 23 iunie 1953, debutează în echipa României, pe stadionul Republicii, contra Bulgariei. Într-o înfruntare care înalță de meci nu intrunea prea multe sufragii (Szöke, Nicușor, Ene I, Petchovski, Kiss) dar care înscrie 3 goluri, dintre care unul, opera centrului atacant. Este primul din seria celor 18 jocuri ale lui Ene în echipele naționale A și B.

Exemplu de dragoste pentru culorile clubului și pentru fotbal

Fără îndoială, dintre toți centrul atacanți ai noștri din ultimii 10-15 ani, Ene I a fost cel care s-a impus în primul rînd prin puterea sa de luptă, prin risipa de energie pe care a depus-o pe teren, prin totala dăruire jocului. Vi-l amintim? Pe stînga, pe dreapta, în marginea careului propriu în momentele grele, pentru ca în faza următoare să fie „în coastă” portarului advers, Ene I a înțeles că fotbalul înseamnă mișcare, că în orice moment al jocului poți fi util echipei tale. Cursule sale în forță, pe mijlocul terenului, cu cite 2 adversari în spate, terminate cu șuturi-bombă, deplasările sale (de preferință pe stînga) însoțite de sprinturi în care-și lăsa pe drum adversarii, plonjoanele sale la centrări, golurile cu capul, din cădere,

Alexandru ENE

urmărirea balonului pînă în brațele portarului, toate acestea conturează pe centrul-atacant luptător, pe jucătorul devotat echipei și jocului, pe care — de ce n-am spune-o — l-am dori și azi. Cît despre ceea ce se numește „simțul porții”, puțin jucători l-au avut ca Ene I! Ani în șir golgeter al lui Dinamo — iar în 1954 și golgeter al campionatului — „Enică” intra pe teren „ca să dea gol”. Întrebați pe Voinescu, pe Toma, pe Dungu, cum se simțeau cînd Ene se apropia de poartă! Căci avea Ene un șut cu după ce prindea mingea, te frigeau palmele lui... Iar stoperilor, le „scotea sufletul”. Pîi Apolzan spune că după o repriză cu Ene I în față se simțea, la cabină, ca după un meci întreg cu alți centrul atacanți.

Și mai avea o calitate Ene! Era împins, trîntit, lovit, cădea de 20 de ori într-un meci, dar era „tare”. Se ridică, nu se vîldea și relua jocul, avid de minge, avid de gol.

Ene I, jucător dur? Nu!

Nu, pentru că a lupta pe teren nu înseamnă a fi dur. Ene I n-a lovit pe nimeni. Dacă alții l-au lovit pe el? „Enică” zîmbeste și preferă să tacă. „Ce să mai vorbim acum, după atîta ani!”, spune el cu un zîmbet larg.

Am în față un „chenar” din „Sportul popular” de luni 17 noiembrie 1963. Un chenar la cronica meciului de campionat Rapid — Dinamo, cîștigat de feroviar cu 3-2. (Citind aceste rânduri, acest rezultat strîns, nu-i așa că pareă trăită atmosfera de încordare a jocului?) Ce s-a întâmplat în acest meci? De două ori, Ene I a fost în fază clară de a marca. Dacă șuta era gol! Dar, gîndind, l-ar fi lovit și pe portar. Todor! Și Ene n-a tras. La 3-2 pentru adversar, n-a tras, de două ori, pentru a nu-l lovi pe portar. Și Dinamo suferea atunci prima înfrîngere din campionatul respectiv! „A pus omenia, sportivitatea, mai presus decît un gol”, scrie ziarul în chenarul intitulat „Bravo Ene I”.

Să continuăm dialogul

În fața mea, la birou, șade Ene I de acum cîțiva ani. Jucătorul masiv, neobosit, omul care trăgea după el o echipă.

Dar cariera de fotbalist e undeva departe. Omul din fața mea nu mai

este Ene I, ci Alexandru Ene, economist, absolvent al I.S.E. (atenție fotbalisti de azi; și de aici se poate trage o învățătură!), cu o muncă profesională de răspundere, cu o poziție în societate. Din anii care s-au scurs i-a rămas însă dragostea pentru fotbal, pe care-l servește în continuare, ca activist de frunte al F.R.F.

Cîteva întrebări încă, pentru finalul reportajului:

— Cea mai plăcută amintire din activitatea de jucător?

— Cîștigarea primului campionat național, în 1955, în atacul Barta — Nicușor — Ene — Neagu — Suru.

— Și din activitatea internațională?

— Meciul România — Grecia, 2-1, la Atena, în preliminariile C.M., cu atacul V. Anghel, Constantin, Ene I, Ozon, Tătaru. Cred că am făcut atunci cea mai bună muncă al meu. Eu am deslușit scorul în min. 15, grecii au egalat, iar în min. 78 am conștrănat cu Ozon la golul victoriei.

— Și cea mai mare decepție?

— Meciul cu Iugoslavia (29 sept. 1957) la București. I-am marcat lui Beara, dar arbitrajul ne-a privat de calificarea în turneul final al C.M.

— De ce crezi că reușeai să marchezi atîtea goluri?

— Pentru că munceam mult la antrenamente. Făceam antrenamente de 2-3 la poartă, în plus. Nu evitam să trag din poziții incomode.

— Care atacanți îți plac la ora actuală?

— Pîrclăb și Badaea.

— Ene I se scuză că nu mai poate sta. Se grăbește.

— Am antrenament...

— ?!

— Cu Adrian, fiul meu. Are 13 ani. Lucrăm „în doi”. Vrea să joace virf de atac la Dinamo...

— Atenție, Frății!

Radu URZICEANU

CUVINTE INCROCIȘATE

ORIZONTAL: 1) În linia de 4 a echipei Angliei. — Pentru prima dată campion mondial. 2) Aici, la Liverpool, s-au disputat unele din cele mai frumoase meciuri din grupa C — „Păcate” ale arbitrilor. 3) Înaintaș argentinian din lotul actual — însoțitor a team-urilor nealificate. 4) Fundaș brazilian din meciul cu Portugalia — De la... jucător din lotul mare argentinian — Cap fără... cap! 5) Portar de rezervă al italienilor — Ca stadionul Old Trafford (pl.). 6) M — Pleștarăș — Precede lovitură liberă. 7) Stea din constelația „Pegas” — Flîmă — Orășel în insula Corfu. 8) Pîntre atacanții lusitanilor — Del... cunoscut jucător spaniol. 9. Neconsolații de peste ocean — La intrarea pe stadion! 10) În Chile era deficitar în ceea ce privește oxigenul, împiedînd asupra fotbalistilor, mai ales în repriza a II-a — Unul din cei 3 portari argentinieni din Anglia 1966, 11. 55 (roman) — Începe muzica! — Antrenor al lotului nostru reprezentativ. 12) Buna înțelegere dintre compartimente — Fundaș cehoslovac din Chile 1962. 13) Nume comun loturilor argentinian și portughez — Mijlocas englez, socotit pînă în semifinale drept unul din cei mai duri jucători ai actualei ediții a C.M. 14) Prelungire — Una în fiecare țară, plus una internațională (pl.).

VERTICAL: 1) Scena inaugurală

SCURT ISTORIC

AL JOULUI CU BALONUL ROTUND

În ce țară s-a jucat pentru prima oară fotbal? Cui l-a venit ideea organizării unui campionat oficial? Iată cîteva întrebări legitime, pe care ni le-am pus cîțiva cititori și cărora căutăm să le răspundem astăzi, pe scurt.

ORIGINEA FOTBALULUI

Jocul cu mingea datează din antichitate, „oamenii tuturor timpurilor simțindu-se atrași să alerge după un obiect rotund, care se rostogolește în fața lor” (Stanley Rous).

Chinezii își disputau înțietatea cu un astfel de obiect; romanii — jucînd „hastartum” — nu s-au lăsat mai prejos; grecii — folosind o bășică de porc umflată cu aer sau pîină cu nisip — jucau „episkiros” sau „aporaxis”; francezii și rușii înțrebuințau în secolul al XIV-lea o minge de piele umflată cu paie sau tîrzie; italienii — cu „gioco di calcio” — prezentau pe un cîmp 54 jucători împărțiți în două tabere, care se luptau să treacă printre doi stîlpi o bătă minge confecționată din piele sau cîrp etc.

Primele documente scrise provin însă din Anglia, cronicile amintînd că în „vara lui 1175, tinerii londonezi se înțleas după-amiezile pe cîmpuri, pentru a se juca cu mingea”.

CELE DINTI CLUBURI DE FOTBAL DIN LUME

Cele dinti cluburi de fotbal au fost constituite „oficial” în orașul Sheffield (Anglia), în 1837. Ele erau două la număr și se cuvine să le dăm numele, fiind primele cluburi din lume: „Sheffield” și „Hallam”. În numai 6 ani, echipele s-au înmulțit considerabil pe teritoriul Marii Britanii.

Simțindu-se necesitatea unei conduceri organizate, în 1863 la flință „Football Association” în Anglia, zece ani mai tîrziu „Scottish F.A.” în Scoția, în 1880 „Irish F.A.” în Irlanda și în 1886 „Welsh F.A.” în Țara Galilor.

Acestea sînt, deci, primele țări din lume care au trecut la organizarea întrecerilor fotbalistice pe baze trănice.

În anul 1871, un eveniment de mare importanță se petrece la Londra: pentru prima oară în lume se dispută un meci inter-oraș, cu participarea selecționatului Sheffieldului și a metropolei engleze.

De menționat că acest meci a înăgurat și „noul regulament” care dădea — în sfîrșit — voie portarului să intervină și cu minile în joc, iar „poarta” era coborîtă de la 7,32 m — cît avea pînă atunci — la... 5,50 m („bara” transversală rîmîndînd confecționată tot din... sfoară). Abia în 1875, un alt regulament fixează în locul sfoarei o bară de lemn, iar înălțimea este definitiv coborîtă la 2,44 m.

Creșterea numărului echipelor de fotbal nu este un fenomen insular. În întreaga lume jocul cu balonul rotund ia un mare avînt și fiecare țară își creează cite o federație de fotbal.

Începe acum să se simtă nevoia unui for internațional, superior forurilor naționale, astfel că se constituie „Federația Internațională de Fotbal Asociație” (F.I.F.A.), care în 1881 introduce pe terenul, pentru prima oară în istoria jocului cu balonul rotund un... arbitru.

Se seurseseră deci 24 ani de joc „organizat”, fără ca vreodată cineva să fi auzit fluierul arbitrului!...

VICTOR GUERITTE

ECOURI...

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	WILSON	ANGLIA											
2	EVERTON	ERORI											
3	MAS	TRASNETE											
4	BRITO	MATA											
5	L	NEGRI	OVHLE										
6	EM	ILINE	ELAN										
7	YED	OM	IPSA										
8	TORRES	I	SOL										
9	BRAZILIENI	ST											
10	AER	A	GATTI										
11	LV	C	MU	OANA									
12	LEGATURA	LALA											
13	LOPEZ	STILES											
14	CIL	FEDERATII											

turneul final — Profesor și literat spaniol — De proporțiile lui Torres. 12) Fictivă — Fluierul... piciorului — Duc spre stadioane. 13) Pozezi — Penalizare prezentă și în Anglia — Cel mai bun jucător. Cuvinte mai puțin cunoscute: YED, IPSA, TEL, ASE, ALAS.

CATEGORIA C

Seria Est

Nr. crt.	ECHIPELE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	CHIMIA Suceava	Tur. 0-0	0-1	4-1	0-3	2-2	2-1	0-0	1-0	3-2	2-0	0-0	1-1	1-0	
2	PETROLUL Moinești	Rețur. 5-1	1-0	0-4	2-0	1-3	3-4	2-1	3-2	1-0	2-1	1-0	5-0	0-0	
3	LOCOMOTIVA Iași	0-0	Tur. 0-0	0-2	0-2	3-0	1-0	1-1	3-1	0-0	2-0	1-1	1-3	0-0	
4	FLAMURA ROSIE Tecuci	1-5	Rețur. 0-1	1-0	3-0	1-1	2-1	0-2	2-1	2-0	0-1	3-1	3-0	3-0	
5	FRUCTEXPORT Focșani	1-0	0-0	Tur. 2-1	0-2	1-0	1-2	4-0	2-4	2-0	1-1	2-1	3-0	2-0	
6	TEXTILA Buhusi	0-1	1-0	Rețur. 0-1	4-3	0-2	1-1	0-4	1-0	2-3	2-0	0-0	0-2	4-1	
7	VICTORIA Roman	1-4	2-0	1-2	Tur. 2-1	0-2	3-2	1-1	1-1	3-1	3-3	2-0	0-0	1-1	
8	METALUL Rădăuți	4-0	0-1	1-0	Rețur. 1-2	2-1	0-2	1-2	2-1	2-3	0-1	4-0	2-0	3-0	
9	FORESTA Fălticeni	3-0	2-0	2-0	1-2	Tur. 0-5	1-0	1-2	2-0	3-3	1-3	0-1	2-0	0-1	
10	MINOBRAD V.Dornei	0-2	0-3	3-4	2-1	Rețur. 6-2	0-2	3-0	1-3	3-1	3-0	1-0	1-1	1-0	
11	RAPID Mizil	2-2	0-3	0-1	2-0	5-0	Tur. 0-3	0-1	0-2	2-3	2-0	3-1	3-0	3-0	
12	METALSPORT Galați	3-1	1-1	2-0	1-2	2-6	Rețur. 3-1	3-0	5-0	2-0	0-1	1-4	1-3	1-0	
13	CHIMIA Orasul Gh. Gheorghiu-Dej	1-2	0-1	2-1	2-3	0-1	3-0	0-2	0-3	4-0	4-1	1-2	3-1	0-1	
14	UNIREA Negrești	4-3	1-2	1-1	2-0	2-0	1-3	Rețur. 2-1	0-1	1-2	1-1	1-0	1-0	6-0	
		0-0	1-1	0-4	1-1	2-1	1-0	2-0	Tur. 2-3	0-1	0-1	2-1	0-1	0-3	
		1-2	2-0	4-0	2-1	0-3	3-3	1-2	Rețur. 0-0	0-2	2-1	0-2	3-0	3-0	
		0-1	1-3	4-2	1-1	0-2	2-0	3-0	3-2	Tur. 2-1	0-2	0-0	3-0	1-0	
		2-3	1-2	0-1	1-2	3-1	0-5	1-0	0-0	Rețur. 0-2	4-0	0-6	2-4	3-0	
		2-3	0-0	0-2	1-3	3-3	3-2	0-4	1-0	1-2	Tur. 3-1	0-1	0-0	1-0	
		0-1	0-2	3-2	3-2	1-3	0-2	2-1	0-2	2-0	Rețur. 2-2	3-0	2-1	0-1	
		0-2	0-2	1-1	3-3	3-1	0-2	1-4	1-0	2-0	1-3	Tur. 0-1	2-1	4-1	
		1-1	1-0	0-2	1-0	0-3	1-0	1-1	1-2	0-4	2-2	Rețur. 4-0	0-1	0-0	
		0-0	1-1	1-2	0-2	1-0	1-3	2-1	1-2	0-0	1-0	1-0	Tur. 0-1	0-0	
		0-1	1-3	0-0	0-4	0-1	4-1	0-1	2-0	6-0	0-3	1-4	Rețur. 1-0	4-0	
		1-1	3-1	0-3	0-0	0-2	0-3	1-3	1-0	0-3	0-1	0-2	Tur. 1-0	2-1	
		0-5	0-3	2-0	0-2	1-2	3-1	0-1	0-3	4-2	1-1	0-1	Rețur. 4-1	4-1	
		0-1	0-0	0-2	1-1	1-0	0-3	1-0	3-0	0-1	0-1	1-4	0-0	1-2	
		0-0	0-3	1-4	0-3	0-1	0-1	0-5	0-3	0-3	1-0	0-0	0-4	1-4	

Seria Sud

Nr. crt.	ECHIPELE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	METROM Brașov	Tur. 1-1 Rețur. 3-4	2-1 0-4	4-0 1-1	0-0 1-0	3-0 1-2	5-1 1-4	1-1 0-2	0-0 2-1	1-0 2-0	1-0 5-0	0-1 1-0	0-3 1-0	3-2 3-1	1-4
2	TRACTORUL Brașov	1-1 4-3	Tur. 3-0 Rețur. 2-1	2-2 0-1	4-1 0-1	0-0 3-1	0-4 3-7	0-2 2-0	6-0 0-1	0-0 0-3	0-2 2-1	0-0 2-0	3-2 1-1	3-1 5-0	
3	PORTUL Constanța	1-2 4-0	0-3 1-2	Tur. 2-1 Rețur. 1-2	1-3 2-1	0-0 0-1	5-0 1-3	2-2 3-2	1-1 3-3	1-0 0-1	2-2 2-0	0-0 1-0	3-2 1-1	2-1 2-2	
4	I.M.U.M. Medgidia	0-4 1-1	2-2 1-0	1-2 2-1	Tur. 1-1 Rețur. 0-0	3-0 1-2	3-5 2-0	5-1 0-0	0-1 1-0	1-1 1-1	1-1 2-1	0-2 0-1	2-0 0-1	2-0 0-1	
5	DUNAREA Giurgiu	0-0 0-1	1-4 1-0	3-1 1-2	1-1 0-0	Tur. 1-0 Rețur. 0-1	0-0 2-1	0-2 3-2	1-0 0-0	1-0 1-1	2-0 1-0	0-1 1-1	1-1 1-0	1-1 0-2	
6	S.N.O. Oltenița	0-3 2-1	0-0 1-3	0-0 1-0	0-3 2-1	0-0 1-0	Tur. 0-0 Rețur. 2-1	0-4 0-1	2-1 1-3	2-2 2-0	1-0 2-0	0-3 0-3	1-2 2-1	1-1 2-2	
7	CHIMIA Făgăraș	1-5 4-1	4-0 0-2	0-5 3-1	3-3 0-2	2-1 1-2	0-0 1-2	Tur. 2-1 Rețur. 1-2	1-1 2-1	1-2 5-0	1-2 0-2	1-1 2-1	0-0 3-1	3-0 0-8	
8	TEHNOMETAL București	1-1 2-0	2-0 2-2	2-2 2-9	1-5 0-0	0-1 0-6	4-0 1-1	0-2 1-0	1-2 1-2	1-2 2-2	1-1 0-1	3-1 1-2	0-3 1-2	0-1 0-1	
9	FLACĂRA ROSIE Buc.	0-0 1-2	0-6 1-0	1-1 3-3	1-0 0-1	1-0 0-0	1-2 3-1	1-2 2-1	2-2 1-0	2-2 1-0	0-1 2-2	1-2 2-1	1-2 3-1	1-4 2-3	
10	OLTUL Sf. Gheorghe	0-1 0-2	0-0 3-0	0-1 1-0	1-1 1-1	0-1 1-1	2-2 0-2	2-1 0-5	1-1 1-3	1-0 2-1	1-0 Rețur. 1-1	2-0 1-1	0-0 0-3	2-1 0-2	
11	ELECTRICA Constanța	0-1 0-1	2-0 1-2	2-2 0-2	1-1 2-0	0-3 1-1	0-0 0-1	2-0 3-0	1-3 1-2	2-1 1-2	0-1 Rețur. 1-1	3-1 2-1	2-2 6-0	1-3 2-1	
12	ELECTRICA Fieni	1-0 0-9	0-0 0-1	2-0 1-2	0-2 1-1	0-2 0-2	5-2 1-2	1-3 2-1	3-0 1-3	0-0 3-0	0-1 2-2	1-3 1-2	1-1 2-1	0-6 3-0	
13	MARINA Mangalia	0-0 0-1	2-3 1-1	2-3 1-1	0-2 1-0	1-1 0-1	1-2 1-2	0-0 0-0	1-0 3-2	2-0 2-0	0-6 0-3	0-3 Rețur. 1-2	1-2 1-2	1-1 1-2	
14	RULMENTUL Brașov	2-3 1-3	1-3 0-5	1-2 2-2	0-2 1-0	1-1 2-0	1-2 2-2	1-1 1-3	1-2 4-1	1-2 1-1	1-1 1-2	1-4 1-4	2-0 2-1	2-0 Rețur. 1-2	